

בְּכֵן אֲרִיאֵל

הרעיון: דגם בית המקדש.

חציו העליון על רקע השמים, וחציו התחתון מבוסס בארץ.

המקור: קטעים נבחרים מתוך שבע הפטרות הנחמה.

בנין אריאל

הרעיון: דגם בית המקדש.

חציו העליון על רקע השמים, וחציו התחתון מבוסס בארץ.

המקור: קטעים נבחרים מתוך שבע הפטרות הנחמה.

רקע: נשמת כל יהודי עורגת ונכספת לבנין בית המקדש. בכל מקום בו נמצא היהודי על פני כדור הארץ, מכוון הוא את ליבו כנגד בית קודש הקדשים. מקום זה הוא אבן השואבת באורח פלא את כיסופי כל הדורות ודורנו.

כל נפש יהודית שופכת את נפשה לרבון העולם ומבקשת "מרי! יתבנא בית מקדשא, מרי מתי יתבנא בית מקדשא". פירוש: "אדוני, שיבנה כבר בית המקדש, אדוני, אימתי ייבנה בית המקדש" (ב"ר יג, ב) !?

הכמיהה לראות בנין אריאל על מכונו ולשמוח בתיקונו היתה מעיין מפכה ללא הרף של כל דורות עם ישראל, ולא יופסק עד שייבנה במציאות! כל יהודי מצפה שבדורו יזכה הוא לראות מה שחלמו אבותיו ואבות אבותיו אלפיים שנה, "ותחזינה עינינו".

פסוקי הנחמה שלוקטו ליצירה, מבטאים את הכמיהה, הכיסופים והערגה לראות את התגשמות נבואות הנחמה והעידוד, אשר חזו נביאי האמת והצדק.

שני חלקי היצירה

היצירה בנויה בשני חלקים בולטים:

חלק אחד (התחתון) מבוסס בארץ. חלק שני (העליון) נוטה ושואף אל הרוחניות ברקע השמים.

חלקים אלה הם שלמות אחת המבטאת את הרעיון, כי בית המקדש הוא מקום חיבור של גשמיות ורוחניות בצורה מושלמת.

עוד נאמר (דברים ד, לט) "וידעת היום והשבות אל לבבך, כי ה' הוא הא-להים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד".

ניתוח הבסיס, העזרה, עזרת הנשים

הבסיס שבין העמודים בנוי מ-26 שורות (רומז לשם הוי-ה). מספר האבנים בבסיס הוא בדיוק 199 כמספר המילה הראשונה בתורה שערכה 199, והיא "צדקה". ערך המילה הראשונה בתורה שערכה 199 היא המילה "צדקה" בפסוק (בראשית טו, ו) "והאמן בה' ויחשבה לו צדקה".

שילוב של מספרים אלו (26 ו-199) בא להביע את הבסיס של היהדות כולה. האמונה בה' בשילוב מעשה צדקה וחסד כפי שעשה אברהם אבי האומה. לעתיד אין נגאלין עם ישראל אלא בזכות הצדקה, שנאמר (ישעיה א, כז) "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה".

מי שיתבונן יגלה שאבני הבסיס מחוברות ביניהן על ידי אות ו' (ואו). מספר אותיות ו' בבסיס הן 186 כמספר המילה "מקום". המילה הראשונה בתורה שערכה 186 היא המילה "מקום". זהו שם המייחד את הקב"ה, את ירושלים ובית המקדש, "מה נורא המקום הזה" (בראשית כח, יז). לרמז כי הקב"ה מתחבר עם ירושלים. 13 מאותיות ו' הנזכרות, נמצאות בחזית כדי לרמז למילה "אזוד".

חכמי הסוד ראו במילה "מקום" רמז ברור לשמו של הקב"ה. הקב"ה - הוא מקומו של העולם, ואין העולם מקומו. הקב"ה מכיל בתוכו את העולם ואין העולם מכילו ("מי יכילנו?!"). המילה "מקום" ערכה 186 כערך חישוב שם הוי"ה בצורה הבאה:

$$י: 10 \times 10 = 100$$

$$ה: 5 \times 5 = 25$$

$$ו: 6 \times 6 = 36$$

$$ה: 5 \times 5 = 25$$

סה"כ: $186 = 100 + 25 + 36 + 25$ בגימ' "מקום".

אותיות "ז" וסודן

ערכן של 186 אותיות וא"ו הוא בדיוק 1116 ($6 \times 186 = 1116$), בדיוק כערך הפתיחה של התורה "בראשית ברא" ($913 + 203 = 1116$).
הוסף להן 2 אותיות "א" הנמצאות בשני צידי בסיס היצירה, וקיבלת 1118, שהוא ערך הפסוקים הידועים שכמוהו נמצא אחד בלבד, ולא יותר, בכל אחד מחלקי התנ"ך ובמשנה.

בתורה: (דברים ו, ד) "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶחָד" (=1118).

בנביאים: (עמוס ג, ג) הִילַכְוּ שְׁנַיִם יוֹזְרוֹ בִלְתִּי אִם נִוְעָדוּ (=1118).

בכתובים: (תהילים כ, י) "ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲזֹנֵנוּ בַיּוֹם קָרָאנוּ" (=1118).

בתורה שבע"פ: (אבות א, ו) "דן את כל האדם לכף זכות" (=1118).

הרעיונות המבוטאים בבסיס הם האידיאלים עליהם מושתת העולם, והם משלבים בתוכם את התורה, הקב"ה, עם ישראל, אהבת אדם לאדם, ירושלים, והכרזת עם ישראל "ה' אחד".

עמודים, עמודי אור

בכל צד יש עמודים מאונכים. בסך הכל 12 עמודים. בית המקדש במרכז מהווה את השלמות שביניהם, והוא ה-13 במספר החלקים.

המספר 13 רומז למילה "אחד", המבטאת מצוות שבין אדם למקום, שנאמר "ה' אחד".

המספר 13 רומז גם למילה "אהבה", המבטאת מצוות שבין אדם לחברו, שנאמר: "ואהבת לרעך כמוך".

בית המקדש עומד על תילו בזכות קיום מצוות שבין אדם למקום ושילובם במצוות שבין אדם לחברו.

שורות הכתיבה הבונות את העמודים מזדקרות כלפי מעלה, ושואפות להתרומם בכיוון זה. בפסגתן, בגולת הכותרת של כל עמוד, רוחשות האותיות: א', ב'.

מספר השורות הוא 17 מכל צד, כערך המילה "טוב". המילה הראשונה בתורה שערכה 17 היא "טוב", בביטוי "וירא א-להים את האור כי טוב". מספר שורות האור - הרווח בין השורות הכתובות - הוא 18 כמספר המילה "חל". (ראה בחקירת האות יו"ד ניתוח מעמיק לקשר שבין המספרים 17 ו-18).

משני הצדדים בעמודים נוצרו 36 שורות אור, הרומזות לאור הרוחני, לאור הגנוז שהיה בעולם 36 שעות, ומתגלה שוב בעולם באפשרויות שונות וד"ל. (ראה הסבר ליצירה חלום יעקב).

המדרגות

במעבר, מהעזרה אל עזרת ישראל, יש לעלות 15 מדרגות, בהן שרו משוררי הלוויים משלב לשלב את שירי המעלות.

15 מדרגות אלה יש בהן סוד גדול של חיבור אותיות י' (יו"ד) ו-ה' (ה"א) הרומזות לקשר שבין הקב"ה לעם ישראל או חיבור של העולם הזה והעולם הבא. דווקא כאן במקום של חיבור עזרת נשים ועזרת ישראל נמצא הרמז לחיבור בין הקב"ה לעם ישראל.

משני צידי המדרגות נמצאים השערים המובילים אל לשכות כלי השיר, בהם כתובים הפסוקים שהם מעין שיר הלל "כי לא בחפזון תצאו... כי הולך לפניכם ה'".

האותיות "צא" בראש השער הימני רומזות לחיבור שם הוי-ה + שם אדנות, $26 + 86 = 91$.

שילוב זה נעשה בצורה הבאה: "י-א-ה-ד-ו-ג-ה-י".

ערך שמונה אותיות אלה בדיוק 91. כערך המילה "אמן". לכן בזמן עניית "אמן" צריך לכוון באותיות אלה.

מלים רבות בלשון הקודש ערכן 91, וברוב המקרים הן אמורות להזכיר לנו את ייחוד שם הוי' ואדנות הנ"ל:

"מלאך", "אפוד", "סוכה", "זסד ואהבה", "הכוס", "מגדל דוד", "ה' מבטזזו", "הכהונה", "הלויים", "המבדיל", "מלכא" (בארמית), "עבד ה'", "הוא כולו טוב", "זכב ואדיב", "יהלום"...

גם ר"ת של הפסוק המיוחד ב"אשרי" - "פותח את ידך", ערכה 91. חכמים הורו לנו כי כאן חובה לכוון את החיבור בין שמות ה', הוי' ואדנות כנז'. יש לשים לב כי גם בראש השער השני נמצא שם ה', ובראשי השערים הנוספים הגבוהים נמצאות שם שוב האותיות "צא" שערכן 91, והן באות לרמז על כל הערכים שנזכרו.

מסע קדוש – כניסה פנימה

השער בחזית, בפסגת המדרגות, הוא שער ניקנור. ידוע סיפור הנס שהתחולל בים עקב מסירותו של ניקנור לשערים אלה.

בשער זה כתובות האותיות: ו-ה. משני צידי השער ישנם פשפשים (פתחים צרים) ושתי לשכות: לשכת עושי חביתין ולשכת פינחס המלביש. מעבר לשער ניקנור נמצאת עזרת ישראל, שם נמצא המזבח החיצון, מזבח העולה, בצד דרום, בשמאל היצירה (ביצירה, חלקים אלה אינם נראים).

בהמשך העזרה נמצאות 12 מעלות דרכן עולים אל האולם הנראה בחלקו העליון ביצירה.

פתח האולם הוא פתח רחב, ובהמשך פנימה נמצא ההיכל, ופיתחו צר יותר.

ביצירה כתובות האותיות: י-ה, ומסביבן כתוב "שִׁיר הַמַּעֲלֹת בְּשׁוּב ה' את שִׁיבַת צִיּוֹן", הצפייה להגיע לקרבת מקום זה מתממשת. פתח רחב זה מוזכר בביטוי "פתחו לי פתח כפיתחה של מחט ואני אפתח לכם פתח כפיתחו של אולם" (ראה מדרש רבה שה"ש פר' ה').

"יכין" ו"בועז"

משני צידי שער האולם עמדו שני עמודי נחושת ענקיים (גובהם $9+2.5$ מ' והיקפם 6 מ'). העמוד הימני כונה בשם "יכין" על שם הכתוב "כירח יכון עולם" (תהלים פט, לח), והשני משמאל "בועז" על שם הכתוב "ה' עוז לעמו יתן" (שם כט, יא).

האולם

באולם המתנשא לגובה רב שכנו כבוד כלים העשויים מזהב: המנורה, מזבח הקטורת והשלחן.

פנימה יותר, הלוא שם נמצא קדש הקדשים, בו ארון הברית מונח על אבן השִׁתִּיה, שממנה הושתת העולם כולו.

אפשר היה לעמוד בעזרת ישראל ולהציץ פנימה. בזמן שגללו את הפרוכת לפני עולי הרגלים, יכול היה הקהל להציץ אל קדש הקדשים ולראות את הכרובים המעורים זה בזה (חבוקים), מגלים במעשה זה כי כך היא חיבת הקב"ה לעמו ישראל. "אשרי עין ראתה כל אלה!"

האותיות י-ה-ו-ה

ביצירה, בפתח האולם וההיכל הפנימי, נמצאות האותיות: י-ה, המסמלות שם של חיבור בין הקב"ה לעם ישראל כפי שנרמז לעיל.

האותיות: ו-ה, רומזות לחלק משם ה' שהיה חסר בעולם, הנה הוא מתגלה! כך נוצרת שלמות של שם ה'. זכינו למה שציפינו, חזרנו ובקשנו אינספור פעמים: "יתגדל ויתקדש שמה רבא"!

האותיות הללו יורדות מלמעלה למטה, אך יש להגיע אל הפסגה לקוצו של יו"ד דרך ה"א תתאה (הנמוכה) הרומזת למלכות, אל ה"א עילאה (העליונה) הרומזת לספירת הבינה, ומשם הלאה למעלה... וד"ל.

ח' בהיכל קדשו

"היכל" ערכו 65 כמנין שם אדנות. המטרה היא כפי שהוזכר לעיל, לשלב שם הוי"ה עם אדנות, ולכן גם ביצירה נרמז כי ה' בהיכל קדשו, כפי שמבוטא בפסוקים: "והוי"ה (26) בהיכל (65) קדשו, הס (65) מפניו כל הארץ" (חבקוק ב, כ).

"הס (65) כל בשר מפני הוי"ה (26) כי נעור ממעון קדשו" (זכריה ב, יז).
 "והוי"ה (26) בהיכל (65) קדשו, ה' בשמים כסאו עיניו יחזו, עפעפיו יבחנו בני אדם" (תהלים יא, ד).

פסגת ההיכל ביצירה

פסגת ההיכל נוצרה מ-13 בליטות הרומזות למילה "אחד". הבליטות נוצרו על ידי 26 קווים, מימין ומשמאל, וכן הבליטה המרכזית נוצרה משתי אותיות יו"ד: "י".

שילוב הרמזים בא לבטא את הרעיון "ה' אחד". זו ההשגה החשובה ביותר והגבוהה ביותר שיש להגיע לתכליתה, "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

"י-י" ערכם (20) "עשרים" והמילה "עשרים" ערכה 620 כמנין "כתר" (620).

האותיות הקיצוניות בבליטות - תוכננו בהתאם, על פי הכלל: "סוף מעשה במחשבה תחילה" - אותיות אלה הן: שׁ, שׂ, ג, ב, י, שׁ, י, ד, ט, ג, כ, ע, ל. ביחד ערכן הכולל הוא בדיוק 1118, והן רומזות לפסוק היחיד בתורה שערכו 1118 והוא הפסוק הידוע לכל יהודי: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶחָד" (א-להינו ה' אחד).

(ראה רמז בתחילת ההסבר בנושא אותיות "ו" וסודן עמ' 418).

הצפרים

הצפרים משני צידי בית המקדש, בחלל הרוחני, מסמלות רמזים אחדים הקשורים לתכלית בנין בית המקדש: ביטחון - "כצפרים עפות כן יגן ה' צבאות על ירושלים, גנון והציל פסוח והמליט" (ישעיה לא, ה).

עם ישראל שב לארצו - עם ישראל שב מהגלות, מן המיצר (ממצרים) ומסיר הבשר (מאשור), וחוזר הביתה. כפי שנרמז בפסוק (הושע יא, יא) "יחרדו כצפור ממצרים וכיונה מארץ אשור והושבתים על בתיהם נאום ה'". חזרה אל הערכים - נרמז בפסוק (תהלים פד, ד-ה) "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה, אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך ה' צבאות מלכי וא-להי, אשרי יושבי ביתך..."

הקב"ה שב שבות עמו - נרמז בפסוק (משלי כז, ח) "כצפור נודדת מקינה כן איש נודד ממקומו". ראה הסבר מפורט ביצירה "גאולה שלמה". כן נמצא הרעיון בדברי האגדה (ברכות ג, א) "שמעתי קול מנהמת כיונה..." צפור מבשרת השלום - "צפור" בגימטריא 376, בדיוק כגימטריא של המילה "שלום" (376). וכן נאמר (ברכות נו, ב) "הרואה צפור בחלום יצפה לשלום". צפור וביאת המשיח - גם ערך הביטוי "ה' ימלך לעלם ועד" הוא בדיוק 376. זהו הפסוק בו מסתתר סודו הנעלם של ביאת המשיח (ראה גם אבן עזרא בפירושו לפסוק זה).

קולות הצפרים

יש לשים לב, שכל צפור נוצרה מהתפתחות של האות "צ", צדיק. צפרים אלה רומזות לרעיון נשגב.

מספר הצפרים בצד שמאל - ששה. מספר הצפרים בצד ימין - שבעה. רמז לחיבור של עשייה וגשמיות הנרמזות במספר 6 עם הרעיון של הקדושה הנרמז במספר 7.

מספרם הכולל הוא 13.

מספר כנפיהן 26, כערך שם הוי-ה (26).

מספר ראשיהן 13, כערך המילה "אחד" (13).

שוב מהדהד בחלל העולם הביטוי "ה' אֶזְדָּר"!

"קול גדול ולא יסף", ולא הפסיק, אינו מפסיק ולא יפסיק!

מרי, אימתי יתבנא מקדשא ?!